

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

L. Petravičiaus a. 2, LT-85132 Naujoji Akmenė Tel. (8 425) 57 144 Faks. (8 425) 56 594
El. p. info@akmene.lt <http://www.akmene.lt>

Lietuvos Respublikos specialiųjų
tyrimų tarnybai

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2017-10-31 Nr. MS-233(6.27)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, nuostatomis, Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2–170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, atsižvelgiant į veiklos sričių atitiktą kriterijams, numatytiems Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje ir į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017-06-22 raštą Nr. 4-10-572 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo savivaldybėse 2017 metais“, Akmenės rajono savivaldybėje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės srityje, vykdant mažos vertės pirkimus.

Analizuotos ir vertintos veiklos sritys:

1. Viešųjų pirkimų inicijavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė, vykdant mažos vertės pirkimus.

Analizės uždaviniai:

1. Įvertinti veiklos srities atitiktą Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintiems kriterijams.

2. Išanalizuoti įstaigos priimtus teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus, įvertinti, ar pasirinktose įstaigos veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos įstaigos veiklai.

3. Nustatyti rizikos veiksnius, sudarančius galimybę korupcijai atsirasti, ir pateikti pasiūlymus dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo.

Analizuotas laikotarpis: 2016-01-01 – 2016-12-31.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atliko Akmenės rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėja Vyginta Balkauskaitė.

Analizės metu naudoti metodai: Lietuvos Respublikos įstatymų, Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimų, Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų, kitų teisės aktų analizė, pokalbis su Savivaldybės administracijos darbuotojais.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateiktos priemonės jiems valdyti ir (ar) sumažinti

Akmenės rajono savivaldybės administracijoje už tinkamą viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimą atsakingas Viešųjų pirkimų skyrius, kuris buvo įsteigtas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. A-943 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų skyriaus veiklos nuostatų patvirtinimo“

Analizuojamu laikotarpiu nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės administracijoje mažos vertės pirkimai buvo vykdomi pagal Akmenės rajono savivaldybės administracijos supaprastintas viešųjų pirkimų taisykles (toliau – Supaprastintos viešųjų pirkimų taisyklės), patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. AVP-326 „Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių patvirtinimo“ ir Akmenės rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo taisykles (toliau – Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės), patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. AVP-56 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

Pagal 2016 m. Viešųjų pirkimų skyriaus ataskaitą, Savivaldybės administracijoje įvykdyta 400 mažos vertės pirkimų, 12 supaprastintų pirkimų bemažos vertės pirkimų, naudojantis CPO katalogu atlikti 43 pirkimai ir įvykdyti 4 tarptautiniai pirkimai.

Atsižvelgiant į tai, kad viešieji pirkimai yra viena iš sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, ir tai, kad didžioji Savivaldybės administracijos atliekamų viešųjų pirkimų dalis – mažos vertės pirkimai, nuspręsta Savivaldybės administracijoje atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą vykdant mažos vertės pirkimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) skelbiamomis nuostatomis, viešųjų pirkimų organizavimas, siekiant užtikrinti vykdomų pirkimų teisėtumą, lygiateisiškumą, nediskriminavimą, abipusį pripažinimą, proporcingumą ir skaidrumą bei strateginių ir kitų Savivaldybės administracijos veiklos planų įgyvendinimą, sutartinių įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi 2016 metais buvo vykdomas pagal Viešųjų pirkimų organizavimo taisykles. Šios taisyklės nustato Savivaldybės administracijos pirkimų organizavimo tvarką, kuri apima visą pirkimų procesą. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse įtvirtinti visi etapai ir jų vykdymo eiliškumas, pradedant nuo Savivaldybės administracijos pirkimų poreikio formavimo; pirkimų planavimo, iniciavimo ir pasirengimo jiems; pirkimų vykdymo; pirkimo sutarties sudarymo ir pirkimo sutarties įvykdymo, jos rezultatų įvertinimo; atsakingų asmenų.

Pirmasis etapas – pirkimų poreikio formavimas vykdomas Savivaldybės struktūrinių padalinių, į struktūrinius padalinius neįeinančių valstybės tarnautojų ir struktūrinių teritorinių padalinių – seniūnijų. Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 7.1 papunktis nurodo, kad reikalingų įsigyti prekių, paslaugų arba darbų poreikį formuoja pirkimų iniciatorius. Būtina paminėti, kad pirkimų iniciatorius Savivaldybės administracijoje ne tik formuoja pirkimų poreikį, bet taip pat koordinuoja Savivaldybės administracijos sudarytose pirkimo sutartyse numatytų įsipareigojimų vykdymą, pristatymo terminų laikymąsi, taip pat inicijuoja ar teikia pasiūlymus dėl pirkimo sutarčių pratęsimo, keitimo, nutraukimo, teisinių pasekmių tiekėjui, nevykdančiam ar netinkamai vykdančiam pirkimo sutartyje nustatytus įsipareigojimus, taikymo. Pirkimų iniciatoriai pagal Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 33.1 ir 33.2 papunkčius taip pat turi atlikti rinkos tyrimą, reikalingą potencialiems tiekėjams, numatomi pirkimo vertei ir galimybei supaprastintą pirkimą atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 91 straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų ir įmonių nustatyti bei rengiant pirkimų planą įvertinti galimybę prekes, paslaugas ir darbus įsigyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu ir suderinti su už pirkimų vykdymą naudojantis PCO elektroniniu katalogu atsakingu asmeniu. Tačiau Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse numatyta, kad minėtą rinkos tyrimą pirkimų iniciatorius turi atlikti **tik esant poreikiui**.

Rinkos tyrimo atlikimas numatomas Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolė rekomendacijose (toliau – Rekomendacijos) patvirtintose Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 1S-174. Rekomendacijų tikslas – padėti perkančiosioms organizacijoms sukurti ar patobulinti jau esančią jos vykdomų viešųjų pirkimų

organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, užtikrinančią vykdomų pirkimų teisėtumą, lygiateisiškumą, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų laikymąsi, strateginių ir kitų perkančiosios organizacijos veiklos planų įgyvendinimą, sutartinių įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi. Siekiant užtikrinti tinkamą pirkimų proceso valdymą, identifikuoti galimas klaidas ar pažeidimus bet kuriame pirkimų proceso etape, užkirsti jiems kelią ateityje, pirkimų organizavimas ir vidaus kontrolė turi apimti visą pirkimų procesą: perkančiosios organizacijos poreikių formavimą, pirkimų planavimą, iniciavimą ir pasirengimą jiems, pirkimų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą, vykdymą ir jos rezultatų įvertinimą. Rekomendacijose nurodoma, kad Pirkimų iniciatorius, rengdamas pirkimų sąrašą, **turi: atlikti** rinkos tyrimą, reikalingą potencialiems tiekėjams, numatomi pirkimo vertei ir galimybei supaprastintą pirkimą atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 91 straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų ir įmonių nustatyti. Atrodytų, kad šis rinkos tyrimo reglamentavimo skirtumas Savivaldybės administracijoje ir Rekomendacijose gali kelti korupcijos pasireiškimo riziką Savivaldybės administracijoje, tačiau Rekomendacijų nuostatos siekiančios tobulinti vykdomų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, nesiekia viešųjų pirkimų organizavimo paversti nelanksčia ir perdėtai apkrauta sistema. Rekomendacijos perkančiajai organizacijai rekomenduoja. Suteikia teisę ir galimybę viešuosius pirkimus valdyti lanksčiau, bet kartu visada vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo deklaruojamais principais ir atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos pirkimų specifiką.

Iš Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse pateikto rinkos tyrimo reglamentavimo ir Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjos suteiktos informacijos nustatyta, kad rinkos tyrimas atliekamas iniciatoriams apklausus tiekėjus telefonu, ieškant informacijos internete, spaudoje, prašant pateikti komercinius pasiūlymus.

Vadovaujantis Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių nuostatomis, už Savivaldybės administracijos einamųjų metų prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų plano projekto rengimą ir tvirtinimą yra atsakingas Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas, kuriam ši funkcija pavesta pareigybės aprašymu. Pirkimų iniciatorius pirkimus pradeda planuoti kiekvienų metų pirmą ketvirtį. Pirkimų iniciatoriai iki kiekvienų kalendorinių metų Administracijos direktoriaus įsakyme nurodyto termino raštu pateikia Viešųjų pirkimų skyriui informaciją apie poreikį įsigyti prekių, paslaugų ar darbų kalendoriniais metais. Viešųjų pirkimų skyrius, gavęs iš pirkimo iniciatorių reikalingų prekių, paslaugų ir darbų planus, juos patikrina ir pradeda rengti numatomų Savivaldybės administracijos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planą, nurodytiems darbams, prekėms ir paslaugoms priskiria Bendrajame viešųjų pirkimų žodyne nurodytus kodus.

Viešųjų pirkimų skyrius, gavęs Administracijos direktoriaus patvirtintą planą, rengia pirkimų suvestinę, kurioje taip pat pateikia informaciją apie einamaisiais biudžetinais metais ketinamus sudaryti vidaus sandorius (jei šiuos sandorius numatoma sudaryti) ir ne vėliau kaip iki einamųjų biudžetinių metų kovo 15 dienos Viešųjų pirkimų įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ją paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir Savivaldybės interneto svetainėje. Viešųjų pirkimų skyrius skelbia informacinę suvestinę Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka ir nurodo perkančiosios organizacijos pavadinimą, adresą, kontaktinius duomenis, pirkimo objekto pavadinimą ir kodą pagal Bendrąjį viešojo pirkimo žodyną, numatomą kiekį ir apimtį (jei įmanoma), numatomą pirkimo pradžią, pirkimo būdą, ketinamos sudaryti pirkimo sutarties trukmę.

Viešųjų pirkimų skyriaus specialistai gavę paraišką pirkimui atlikti, patikrina, ar pirkimas įtrauktas į Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą metinį pirkimų planą. Jei planuojamas pirkimas neįtrauktas, nedelsiant patikslinamas metinis pirkimų planas, kuris teikiamas Savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti. Viešųjų pirkimų skyrius patikslinęs paskelbtą Savivaldybės pirkimų suvestinę, ją taip pat paskelbia Viešųjų pirkimų įstatymo 7 str. 1 d. nustatyta tvarka. CVP IS ir Savivaldybės interneto svetainėje. Informacijos apie Savivaldybės administracijos numatytus vykdyti viešuosius pirkimus skelbimas, vertinamas kaip vienas iš korupcijos rizikos veiksnių. Savivaldybės administracija, laikydamosi teisės aktų reikalavimų, viešai skelbia visą privalomą skelbti informaciją apie planuojamus pirkimus, viešųjų pirkimų vykdymą, sudarytas sutartis ir sutarčių pakeitimus. Informacijos viešinimas yra vienas iš Savivaldybės administracijos veiklos skaidrumo užtikrinimo

priemonių sudarančių galimybę visuomenei ne tik susipažinti su skelbiama informacija, bet ir kontroliuoti Administracijos vykdomus procesus.

Viešųjų pirkimų skyriaus vedėja akcentavo, kad pirkimų iniciatoriui suplanuoti visų ateinančių metų pirkimus yra labai atsakingas darbas, reikalaujantis apgalvotai planuoti Savivaldybės administracijos biudžeto panaudojimo reikalingumą. Siekiant, kad Savivaldybės administracijos biudžeto lėšos būtų naudojamos racionaliai, būtina, kad šis viešųjų pirkimų organizavimo etapas būtų atliekamas efektyviai. Atsižvelgiant ir į tai, kad pirkimų planavimas be kita ko taip pat turi didelę reikšmę ir kitiems viešųjų pirkimų etapams.

Atsižvelgiant į aprašytą pirmąjį viešųjų pirkimų etapą – pirkimų planavimo etapą, galima sakyti, kad Savivaldybės administracijoje šis etapas reguliuojamas sklandžiai ir pagal Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintas nuostatas: Savivaldybės administracijai planuojant pirkimus dalyvauja visi savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, planuojant pirkimus atsižvelgiama į poreikius ir būtinybę, deklaruojamus nustatyta tvarka ir apibrėžtų atsakingų subjektų. Viešųjų pirkimų plano rengimo procedūra ir terminai aiškiai reglamentuojami, pagal planą sudaryta pirkimų suvestinė ir jos patikslinimai skelbiami viešai, tačiau siekiant tobulinti ir tuo pačiu supaprastinti viešųjų pirkimų organizavimą **siūlytina Savivaldybės administracijoje įdiegti viešųjų pirkimų informacinę sistemą, kuri būtų skirta efektyviau planuoti, vykdyti ir kontroliuoti viešuosius pirkimus. Viešųjų pirkimų informacinė sistema sukurtų aiškesnę ir efektyvesnę viešųjų pirkimų inicijavimą, suteiktų galimybę siųsti kvietimus potencialiems tiekėjams, protokolų registravimui, lyginamųjų kainų lentelių formavimui, sutarčių, pretenzijų registravimui. Naudojantis viešųjų pirkimų informacine sistema būtų įmanoma parengti ir užregistruoti sutartį, užsakyti prekes, paslaugas ar darbus pagal numatytas sutarties sąlygas, užregistruoti gautas sąskaitas – faktūras. Viešųjų pirkimų informacinė sistema taip pat pirkimų iniciatoriui siųstų informacinius pranešimus apie pasikeitusią pirkimo eigą bei artėjančią sutarties pabaigą.**

Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 40 punkte nurodyta, kad kiekvieno pirkimo procedūroms atlikti pirkimų iniciatorius pildo paraišką. Paraiškoje nurodomos pagrindinės pirkimo sąlygos ir kita reikalinga informacija. Pirkimų iniciatorius pasirašęs paraišką privalo ją suderinti su Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriumi ir Viešųjų pirkimų skyriumi. Savivaldybės administracijoje laikomasi nuostatos, kad siekiant, jog tiekėjai turėtų lygias galimybes pateikti pasiūlymą, o Savivaldybės administracija nupirkti tai ko reikia, pirkimo dokumentai turi būti suformuluoti aiškiai ir be dviprasmiškų išsireiškimų.

Užpildyta su Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos ir Viešųjų pirkimų skyriais suderinta ir pirkimo iniciatoriaus pasirašyta paraiška teikiama tvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriui, kuris nusprendžia, ar ją tvirtinti. Peržiūrėjęs pirkimo paraišką Savivaldybės administracijos direktorius nusprendžia ar ją tvirtinti ar ne. Pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą paraišką rengiamas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, dėl pirkimo.

Atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklių 46 punktą pirkimo procedūras atlieka ir pirkimo dokumentus (tarp jų ir sutarties projektą) pagal pirkimo iniciatoriaus parengtą ir Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą paraišką rengia Viešojo pirkimo komisija arba pirkimų organizatorius, kuris paprastai vadovaudamasis Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintomis supaprastintų pirkimų taisyklėmis, atlieka supaprastinto ar supaprastinto mažos vertės pirkimo procedūras apklausos būdu (raštu arba žodžiu). Viešųjų pirkimų organizavimo 50.2 papunktis numato, kad pirkimą vykdant apklausos būdu yra pildoma tiekėjų apklausos pažyma. Visa reikiama pirkimo dokumentuose pateikti informacija, atsižvelgiant į pasirinkto supaprastinto pirkimo būdą, pateikiama Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse, kuriomis pirkimo organizatorius pildydamas pirkimo dokumentus privalo vadovautis. Tačiau atsižvelgiant į proporcingumo principą, mažos vertės pirkimo atveju, taip pat kai apklausos metu pasiūlymą pateikti kviečiamas tik vienas tiekėjas, pirkimo dokumentuose gali būti pateikiama ne visa supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse nurodyta informacija, jeigu perkančioji organizacija mano, kad informacija yra nereikalinga.

Mažos vertės pirkimo apklausa žodžiu gali būti vykdoma, kai numatomos sudaryti sutarties vertė neviršija 3000 Eurų (be pridėtinės vertės mokesčio). Arba dėl įvykių, kurių Savivaldybės

administracija negalėjo numatyti, būtina skubiai įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų nepavyktu įsigyti laiku. Apklausa raštu vykdoma, kai numatomos sudaryti sutarties vertė viršija 3000 Eur.

Tuo atveju, kai vykdoma pirkimo vertė yra iki 9000 Eurų (be pridėtinės vertės mokesčio) galima apklausti vieną tiekėją. Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių 110 punktą numato kokių atveju galima kviesti tik vieną tiekėją. Šiuo atveju kreipimasis į vieną tiekėją gali kelti korupcijos pasireiškimo riziką. Vykdamas mažos vertės viešuosius pirkimus tikėtina, kad turint galimybę kreiptis tik į vieną tiekėją, gali būti pradedamas proteguoti tik vienas tiekėjas. Tačiau būtina akcentuoti, kad Viešųjų pirkimų įstatymas supaprastintus viešuosius pirkimus reglamentuoja minimaliai, suteikdamas teisę perkančiosioms organizacijoms pasitvirtinti tokias supaprastintų viešųjų pirkimų taisykles, kurios leistų perkančiajai organizacijai, atsižvelgiant į įstatymo nustatytus principus ir atliekamų pirkimų specifiką, nustatyti paprastesnę, lankstesnę bei efektyvesnę supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentavimą. Viešųjų pirkimų tarnyba rekomenduoja, kad perkančiosios organizacijos nustatytų kuo paprastesnę ir lankstesnę supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentavimą, tačiau akcentuoja atsižvelgti į Viešųjų pirkimų įstatymo deklaruojamus principus ir pirkimų specifiką.

Sudėtingesni pirkimai, kurių vertė yra virš 9000 Eurų (be pridėtinės vertės) reikalauja griežtesnių procedūrų. Savivaldybės administracijoje atsižvelgiant taip pat į Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas viešieji pirkimai, kurių vertė yra virš 9000 Eurų (be pridėtinės vertės), vykdomi apklausiant nemažiau kaip 3 tiekėjus.

Toks viešųjų supaprastintų viešųjų pirkimų reguliavimas Savivaldybės administracijoje atitinka Viešųjų pirkimų įstatymo reguliavimą ir deklaruojamus principus ir Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu nuo 2016 m. sausio mėnesio iki 2016 m. gruodžio mėnesio Savivaldybės administracijoje viešųjų pirkimų organizavimas vyko pagal Viešųjų pirkimų organizavimo taisykles, patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. AVP-56. Šiose taisyklėse nebuvo numatytas už prevencinę pirkimų kontrolę atsakingas asmuo. Siekiant išvengti galimų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ir Savivaldybės administracijos vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais pažeidimų tiek visame pirkimų procese, tiek atskiruose etapuose 2017 m. rugpjūčio 1 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. PAV – 474 buvo patvirtintos naujos viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės numatančios prevencinę pirkimų kontrolę atliekantį asmenį. Šią funkciją užtikrins Savivaldybės administracijos skyrių vedėjai, seniūnai arba juos pavaduojantys asmenys ir/arba Administracijos direktoriaus įsakymu nurodytas asmuo, vykdamas išankstinę pirkimo proceso procedūros stebėseną, patikrinimą ir suderinimą. Jei pirkimų iniciatorius yra pats skyriaus vedėjas ar seniūnas prevencinę kontrolę atlieka kito skyriaus vedėjas. 2017 metais patvirtintose Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse numatyta, kad Viešųjų pirkimų skyrius Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme dėl pirkimo turi nurodyti už sutarties vykdymo kontrolę atsakingą asmenį ir prevencinę pirkimų kontrolę atliekantį asmenį.

Nurodytos teisinės ir organizacinės priemonės su jau atliktais pakeitimais leidžia daryti išvadą, kad Savivaldybės administracija atitinkamais veiksmais, siekia nuolatos tobulinti jau esančią vykdomų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, užtikrinančią vykdomų pirkimų teisėtumą, proporcingumą ir skaidrumo principų laikymąsi.

Sekančiame etape, Viešojo pirkimo komisijai arba pirkimų organizatoriui atlikus pirkimo procedūras ir priėmus sprendimą sudaryti pirkimo sutartį, Viešųjų pirkimų skyrius atsižvelgiant į tai kokio pobūdžio buvo pirkimas ir Viešųjų pirkimų įstatymo nustatytą tvarką, nedelsiant atlieka paskelbiamą reikiamą informaciją. Informacijos viešinimas, atitinkantis nustatytą tvarką, vertinamas kaip vienas iš Savivaldybės administracijos veiklos skaidrumo užtikrinimo priemonių, sudarančių prielaidas ne tik susipažinti su skelbiama informacija, bet ir kontroliuoti Savivaldybės administracijos vykdomus procesus.

Administracijos ir tiekėjo įsipareigojimų vykdymo, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymosi koordinavimą (organizavimą), taip pat prekių, paslaugų ir darbų atitikties pirkimo sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams kontrolė pavedama pirkimų iniciatoriui Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu. Pirkimų iniciatorius, jeigu Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nėra paskirtas kitas asmuo, pastebėjęs pirkimo sutarties vykdymo trūkumus ar esant kitoms svarbioms aplinkybėms, suderinęs tai su Administracijos Juridiniu skyriumi,

gali raštu kreiptis į Administracijos direktorių, siūlydamas taikyti kontrahentui pirkimo sutartyje numatytų prievolių įvykdymo užtikrinimo būdą (-us), taip pat inicijuoti pirkimo sutarties nutraukimą joje nustatytais pagrindais. Jeigu pirkimo sutartyje numatyta pasirinkimo galimybė dėl jos pratęsimo pirkimų iniciatorius įvertina pirkimo sutarties pratęsimo tikslingumą ir/arba gavus Viešųjų pirkimų tarnybos neigiamą išvadą dėl sudarytos sutarties ir inicijuoja sutarties pratęsimą/nutraukimą. Taip pat, Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse rekomenduojama pirkimo sutartyse (išskyrus sutartis, sudarytas žodžiu) numatyti, kad paslaugų, turinčių materialią išraiškos formą, suteikimo, prekių pristatymo ar darbų atlikimo faktas ir turinys yra grindžiamas priėmimo – perdavimo aktu ar kitais teisės aktuose numatytais dokumentais. Paskirtas atsakingas asmuo už sutarties vykdymą seka sutarties ar sutartyje nurodytus terminus, išleistas pinigų sumas (jei perkamas įkainis), bendrauja su tiekėju, pasirašo priėmimo aktus ar sąskaitas – faktūras, jei sutartis vykdoma netinkamai ar ne laiku inicijuoja delspinigių ar baudų, numatytų sutartyje, skaičiavimą ir pan.

Siekiant išlaikyti aukštus viešųjų pirkimų principų įgyvendinimo standartus bei tinkamai įvertinti kokius tiekėjus kviešti dalyvauti pirkimuose Savivaldybės administracija pagal Viešųjų pirkimų įstatymo skelbiamas nuostatas atlieka netinkamai pirkimo sutartį įvykdžiusių (ar jos neįvykdžiusių), kai toks neįvykdymas yra esminis sutarties pažeidimas, tiekėjų įvertinimą ir duomenis perduoda Viešųjų pirkimų tarnybai įtraukti į nepatikimų tiekėjų sąrašą.

Savivaldybės administracija siekia nuolatos tobulinti jau esančią vykdomų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, užtikrinančią vykdomų pirkimų teisėtumą, proporcingumą ir skaidrumo principų laikymąsi.

Be to, aprašytų Savivaldybės administracijos naudojamų ir planuojamų įdiegti naujų organizacinių priemonių visuma rodo, kad Savivaldybės administracija nuolatos stengiasi optimizuoti viešųjų pirkimų vykdymo procesus, kad šie būtų atliekami sklandžiai, per įmanomai trumpiausius terminus ir būtų kuo aiškesni pirkimo procedūrų dalyviams, tuo pačiu išlaikant aukštus viešųjų pirkimų principų įgyvendinimo standartus.

Atlikus Savivaldybės administracijoje rengiamų pirkimo dokumentų atitikties vidaus ir nacionalinės teisės aktams analizę bei išanalizavus mažos vertės pirkimų procedūrą etapais, siūloma:

1. Įvertinti galimybę Savivaldybės administracijoje įdiegti viešųjų pirkimų informacinę sistemą, kuri būtų skirta efektyviau planuoti, vykdyti ir kontroliuoti viešuosius pirkimus.

Savivaldybės meras

Vitalijus Mitrofanovas

**AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ĮSTAIGŲ IR ĮMONIŲ, 2017 METAIS ATLIKUSIŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖS VERTINIMĄ IR PATEIKUSIŲ IŠVADAS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Įstaigos, įmonės pavadinimas	Išvados pateikimo data	Veiklos sritys, kuriose atliktas vertinimas	Pateikti siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo
1.	UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“	2017-09-27 Nr. S-226	Viešieji pirkimai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vykdamas viešuosius pirkimus, siekti racionalaus bendrovės lėšų panaudojimo; 2. Užtikrinti, kad perkančioji organizacija mažiausiomis sąnaudomis įsigytų labiausiai jos poreikius atitinkančias prekes, paslaugas ar darbus; 3. Etiškas elgesys pirkimuose padėtų mažinti korupcijos, draudžiamų susitarimų, sukčiavimo ir kitokio netinkamo elgesio apraiškas bei sustiprintų pasitikėjimą viešojo sektoriaus institucijų veikla; 4. Viešųjų pirkimų specialistų pareigas einantiems asmenims laikytis etikos ir moralės normų, vadovaujantis objektyvumo, nešališkumo, efektyvumo, atsakomybės, konfidencialumo ir profesionalumo principais.
2.	UAB „Akmenės vandenys“	2017-09-15 Nr. 393	Sutarčių su paslaugų tiekėjais sudarymas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reglamentuoti sutarčių inicijavimo/sudarymo procedūras bendrovės norminiais dokumentais, juose numatant konkrečius atitinkamus sprendimus galinčius priimti subjektus, apibrėžiant jų kompetenciją, atskiriant sprendimų priėmimo, vykdymo ir kontrolės funkcijas; 2. UAB „Akmenės vandenys“ mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 37 punktą koreguoti pagal Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities subjektų, įstatymo 95 straipsnio nuostatas, įtraukiant visas privalomas sąlygas; 3. Direktorius įsakymu skirti asmenis, atsakingus už sudaromų sutarčių vykdymą; 4. Nustatyti aiškią sprendimų vidaus kontrolės tvarką; 5. Teisininko–viešųjų pirkimų specialisto pareiginių nuostatų 11.4 punktą papildyti numatant atsakomybę už klaidas rengiant sutartis su tiekėjais, paslaugų teikėjais.
3.	UAB „Akmenės profilaktinė dezinfekcija“	2017-09-14 Nr. Nr. S-28	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta

4.	Akmenės rajono savivaldybės įmonė „Ekologinė laboratorija“	2017-08-31 Nr. 16	-	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
5.	UAB Naujosios Akmenės autobusų parkas	2017-09-15 Nr. 139	Priėmimo į pareigas pagal darbo sutartis organizavimas ir kontrolė	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
6.	Akmenės rajono savivaldybės Akmenės krašto muziejus	2017-09-19 Nr. S-47	Įstaigos priimti teisės aktai, sprendimai, sutartys, turintys įtakos įstaigos veiklai	1. Nuolat sekti Lietuvos Respublikos įstatymus, ieškoti metodinės informacijos korupcijos prevencijos klausimais. 2. Daugiau dėmesio skirti darbuotojų mokymams korupcijos prevencijos klausimais. 3. Pagal galimybę deleguoti už korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje atsakingą asmenį į korupcijos prevencijos mokymus.
7.	Naujosios Akmenės vaikų lopšelis–darželis „Buratinas“	2017-09-17 Nr. S-44(2.4)	Ugdytinių priėmimas į vaikų lopšelių–darželių „Buratinas“	1. Įstaigos interneto svetainėje skiltyje „Vaikų priėmimas“ paskelbti Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. gegužės 2 d. įsakymą Nr. A-365.
8.	Akmenės rajono Dabikinės specialioji mokykla	2017-09-07 Nr. S-62(1.15)	Mokinių pavėžėjimo organizavimas mokykliniais autobusais	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
9.	VšĮ „Akmenės būstas“	2017-09-14 Nr. S-685	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
10.	Akmenės rajono ugniagesių komanda	2017-09-14 Nr. 145	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
11.	Akmenės rajono Ventos muzikos mokykla	2017-09-15 Nr. SD-48	Mokinių priėmimas į Akmenės rajono Ventos muzikos mokyklą	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
12.	VšĮ Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	2017-09-15 Nr. S-645	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
13.	Akmenės rajono paramos šeimai centras	2017-09-15 Nr. S-603(1.10)	Projekto, skirto globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškai, rengimui, atrankai, konsultavimui ir pagalbos jiems teikimui vykdymas	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
14.	Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Gintarėlis“	2017-09-13	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių komplektavimas	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta

15.	Akmenės rajono Akmenės gimnazija	2017-09-15 Nr. SD-172	Mokinių pavėžėjimas	Korupcijos rizikos veiksmų nenustatyta
16.	Akmenės rajono savivaldybės kultūros centras	2017-09-15 Nr. SD-114(1.11)	Viešieji pirkimai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirkimų inicijavimo procedūrą tiksliau apibrėžti vidiniuose Akmenės rajono savivaldybės kultūros centro teisės aktuose ir numatyti, kad viešųjų pirkimų paraiškos turi būti derinamos su asmeniu, atsakingu už pirkimų vykdymą. 2. Įstaigos direktoriaus įsakymu paskirti pirkimų iniciatorius. 3. Užtikrinti viešųjų pirkimų inicijavimo ir organizavimo funkcijas. 4. Informaciją apie sudarytas viešojo pirkimo sutartis CVP IS skelbti nustatyta tvarka.
17.	Naujosios Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	2017-09-15 Nr. S-95(2.3)	Mokinių priėmimas į Naujosios Akmenės vaikų lopšelių–darželių „Žvaigždutė“	<ol style="list-style-type: none"> 1. Papildyti Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T-130 patvirtintą tvarką (toliau – Tvarkos aprašas) „Dėl vaikų priėmimo į Akmenės rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir grupes tvarkos patvirtinimo“ įtraukiant nuostatą apie vaikų sveikatos pažymėjimo pristatymo būtinybę. 2. Tvarkos aprašą skelbti įstaigos interneto svetainėje. 3. Papildyti priėmimo sutartį, įtraukiant nuostatą apie vaikų sveikatos pažymėjimo pristatymo būtinybę. 4. Papildyti sutartį įtraukiant nuostatą, kad nesumokėjus iki nurodytos datos fiksuoto mokesčio, pagal fiksuoto mokesčio tvarką, įstaigos direktorius turės teisę pašalinti vaiką iš įstaigos sąrašų, prieš tai raštu įspėjęs tėvus. 5. Sudaryti galimybę įstaigoje pakabinti pranešimų dėžutę, kad darbuotojai, tėvai ar interesantai turėtų galimybę informuoti įstaigą apie galimus korupcijos rizikos veiksmus.
18.	Akmenės rajono Ventos gimnazija	2017-09-15 Nr. S-110	Klasių sudarymas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nors vykdant klasių komplektavimą visiškai laikomasi Priėmimo į Akmenės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą tvarkos aprašo patvirtinto Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T-87(E), tačiau būtų tikslinga parengti ir patvirtinti Priėmimo į gimnaziją ir klasių komplektavimo tvarkos aprašą.

19.	Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazija	2017-09-15 Nr. S-263(1.2)	Mokinių pavėžėjimo organizavimas mokykliniu autobusu	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
20.	Naujosios Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Atžalynas“	2017-09-14 Nr. VS-74(4.22)	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių komplektavimas įstaigoje.	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
21.	Naujosios Akmenės Dabikinės specialioji mokykla	2017-09-07 Nr. S-62(1.15)	Mokinių pavėžėjimo organizavimas mokykliniais autobusais	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
22.	Akmenės rajono Papilės Simono Daukanto gimnazija	2017-09-14 Nr. S-124	Klasių sudarymas	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
23.	Naujosios Akmenės Ramučių gimnazija	2017-09-13 Nr. S-270(1.19)	Mokinių pavėžėjimo organizavimas mokykliniu autobusu	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
24.	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai	2017-09-14 Nr. S-478	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
25.	VšĮ Ventos ambulatorija	2017-09-13 Nr. S-90	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
26.	VšĮ Naujosios Akmenės ligoninė	2017-09-13	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
27.	VšĮ Papilės ambulatorija	2017-09-13 Nr. 119	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
28.	VšĮ Akmenės rajono greitosios medicinos pagalbos centras	2017-09-12	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
29.	Akmenės rajono savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba	2017-09-13 Nr. S-31	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
30.	VšĮ Kruopių ambulatorija	2017-09-12 Nr. S-97/17	Viešieji pirkimai	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta
31.	Akmenės rajono Kruopių pagrindinė mokykla	2017-09-12 Nr. S-177	Mokinių priėmimas	Korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta